

AJANKOhteista ILMAVOIMAMUSEOSTA

20.9.2025

Kai Mecklin

Kuka mää olen

- KadK 68 (tähtystäjä) 1981 – 84
- Fouga, Hawk, Draken, Learjet, F.27...
- Tiedustelu-upseeri, taistelujohtaja, torjuntakeskuksen päällikkö LapLsto
- Ilmavoimien tiedustelupäällikkö 1996 – 2003
- Evl (evp 2003)
- Museonjohtaja K-SIM 2003 – 2009
- AT Cell Chief/MCCE, Eindhoven 2009 – 2012
- Museonjohtaja K-SIM/IVM 2012 –

Museo?

- Termi ei ole suojattu
- Kuka tahansa voi kerätä materiaalia ja julistaa kokoelman museoksi
- Käytän esityksessä "museo" -nimitystä niistä museoista, joissa on ovat ammatillisesti hoidettuja
- Yhtään muita väheksymättä kutsun muita kokoelmiksi

Ilmailumuseopaikkakunnat

Ilmavoimamuseo

- Suomen Ilmavoimamuseosäätiö
- 12 - 15 henkeä töissä
- vuoteen 2016 Keski-Suomen Ilmailumuseo
- Sotamuseon yhteistyömuseo
- vastuuna Ilmavoimien historia
- materiaali Sotamuseon
- kiinteistö Puolustuskiinteistöjen

Mitä museossa tapahtuu?

Näyttelyn kehittäminen

- Hallin valaistus uusittu
 - led-valot
 - värilämpötila luonnollinen
 - säätyvät ulkoa tulevan valo mukaan
 - eri valaistustiloja
- Fougan ohjaamo
- Neljän Mannerheim Ristin Ritarin kunniamerkit

Kävijät

- Kävijämäärä kasvanut 50% koronaa edeltävästä ajasta (20 000 -> 32 000)
 - NATO
 - moottoritie, isot opasteet
 - lapsiperheet
 - jyväskyläläiset

Myrskyn restaurointi

VL Myrsky näyttelyyn 2025/2026

- Myrsky tuli operatiiviseen käyttöön elokuussa 1944
- Projekti alkoi 2014
- Yhteistyöprojekti: IMY – IVM – SIM
- Vantaalla siivet ja vakaaja
- Meillä runko varusteineen
- Patria ja Sinituote

Myrsky näyttelyyn

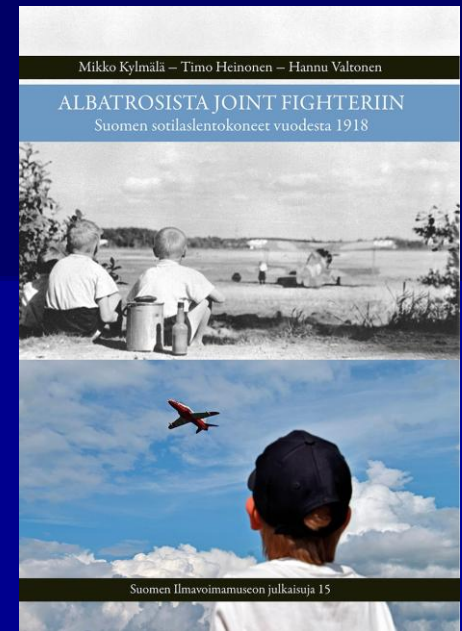
- Patrian toive: tuotteet rinnakkain näyttelyssä
- Aiheuttaa ison järjestelyn:
- DH Moth varastoon, Fokker DXXI sen paikalle
- VL Humu varastosta Fokkerin paikalle
- Bf 109 peruskorjaukseen ja Myrsky sen paikalle
- Humu, Myrsky, Pyörremyrsky ja Vihuri

Locomobilen restaurointi

Julkaisut

- Albatrosista F-35:een, mukana Rajan lentokalusto
- Lamellien Nocturno
- Kirjasarjassa nyt 16 kirjaa

Ja sitten hieman
museoproblematiikkaa...

Säilytys vs. museointi

- **Yleistäen:** Ilmavoimien historiallinen materiaali **museoitu** IVM:ssä, osin myös Vantaalla ja Vesivehmaalla
- "Museoimaton" materiaali LogL:n säilytys sopimuksella, koskee "uudempaa" kalustoa
- Sekava tilanne, jota pyritään selkeyttämään

Säilytyssopimuksista

- Logistiikkalaitos haluaa irti eri tahojen kanssa tehdyistä säilytyssopimuksista
- LogL voi luovuttaa materiaalin suoraan säilyttävän tahon omaisuudeksi (Sotamuseo, SIM, IVM, Tuulonen, tms.)
- Vain SMUS/IVM:lle luovutettu materiaali säilyy valtion omaisuutena
- LogL voi luovuttaa materiaalin IMY:lle edelleen sijoitettavaksi

Museoesine

- Museon on tehtävä valintaa, kaikkea ei voi museoida
- ICOM:n mukaan n. 90% museoesineistä ei ole näyttelyissä vaan säilytystiloissa
- Museoissa myös muita kuin museoesineitä (vrt. ohjaamot ja Lokomobile IVM:ssä)
- Museoesine on ”ikuinen”
- Mustassa laatikossa vai yleisön käpisteltävänä?
- Jokaisesta esineestä aiheutuu kustannuksia, museoissa pakko siirtyä kustannusajatteluun

Aitous?

Folland Gnat F.1 (XK741)
marked as GN-101
Midland Air Museum,
Coventry Airport, UK

Folland Gnat Mk.I
Original GN-101
FiAF Museum,
Tikkakoski, Finland

Museotyön termejä...

Konservointi ja restaurointi

- konservointi = puhdistus ja lisävaurioiden estäminen (esim. hylkyosat)
- restaurointi = säilyttävää korjausta, aikaisemman palauttamista
- entisöinti = alkuperäisen asun palauttamista
- rekonstruointi = uudelleen rakentamista uuden, alkuperäisen kaltaiseksi
- IVM:llä ainoana Suomessa ammattimaisia ilmailualan konservaattoreita (3 henk.)

Restaurointi

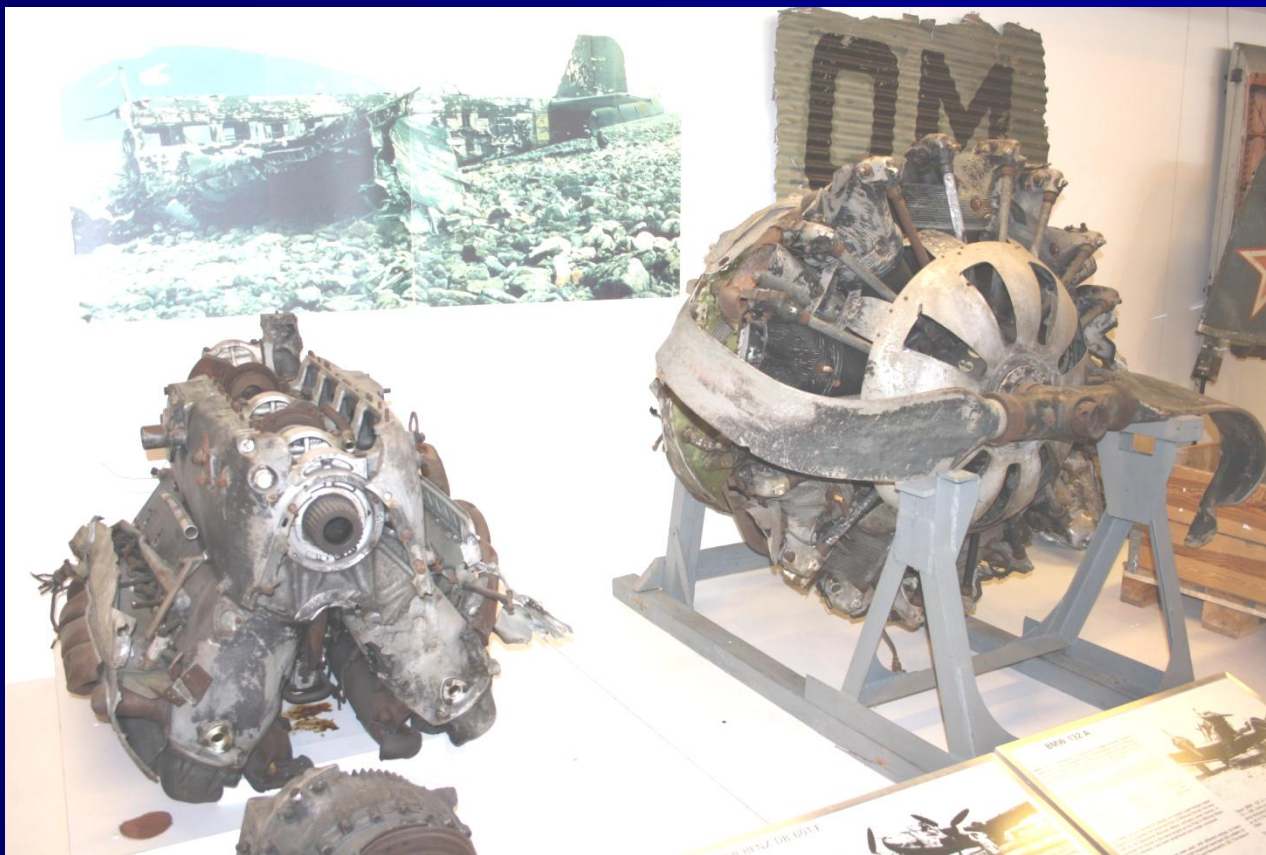
- restauroinnissa eri asteita:
 - alkuperäisen näköisyys
 - tehdaskunto/toiminnallisuus
 - käytön jäljet/kulumat
- mikä on historiallisesti aidoin tila?
 - lentokoneita modifioidaan koko ajan
 - museoesineen ideaalitila on määriteltävä
 - mikä on aitoa (paljonko voidaan uusia? 50%?)
- IVM:n tavoite: historian eri kerrokset säilytetään

Restaurointi

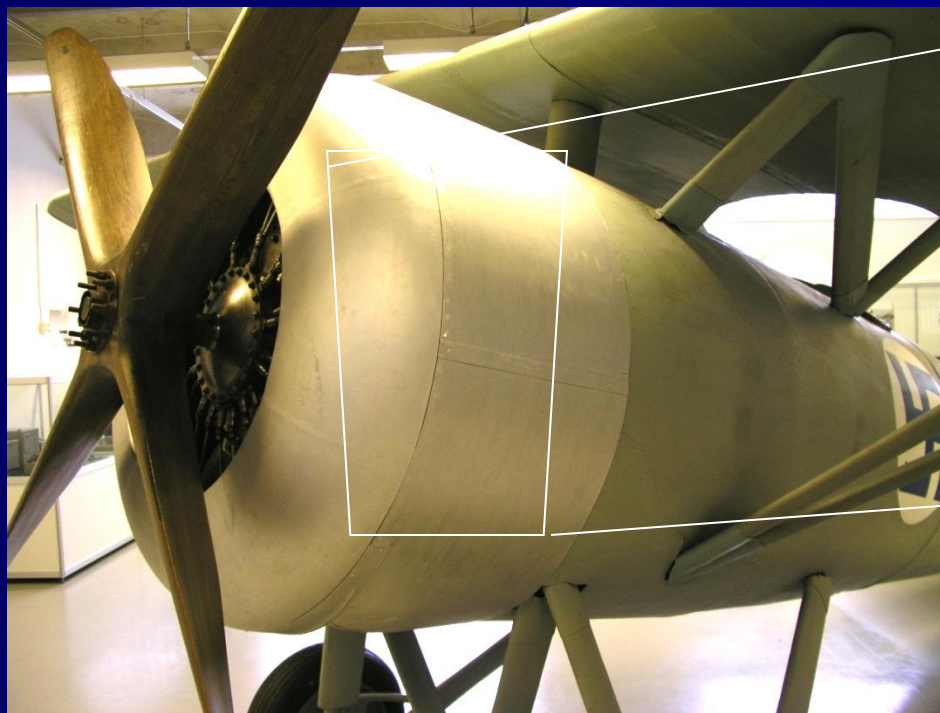

Brequetin kangas

Konservointi

Rekonstruointi

I.V.L. C 24 ja popniitit!

Ideaali representaatio

- IVM:n näkemys:

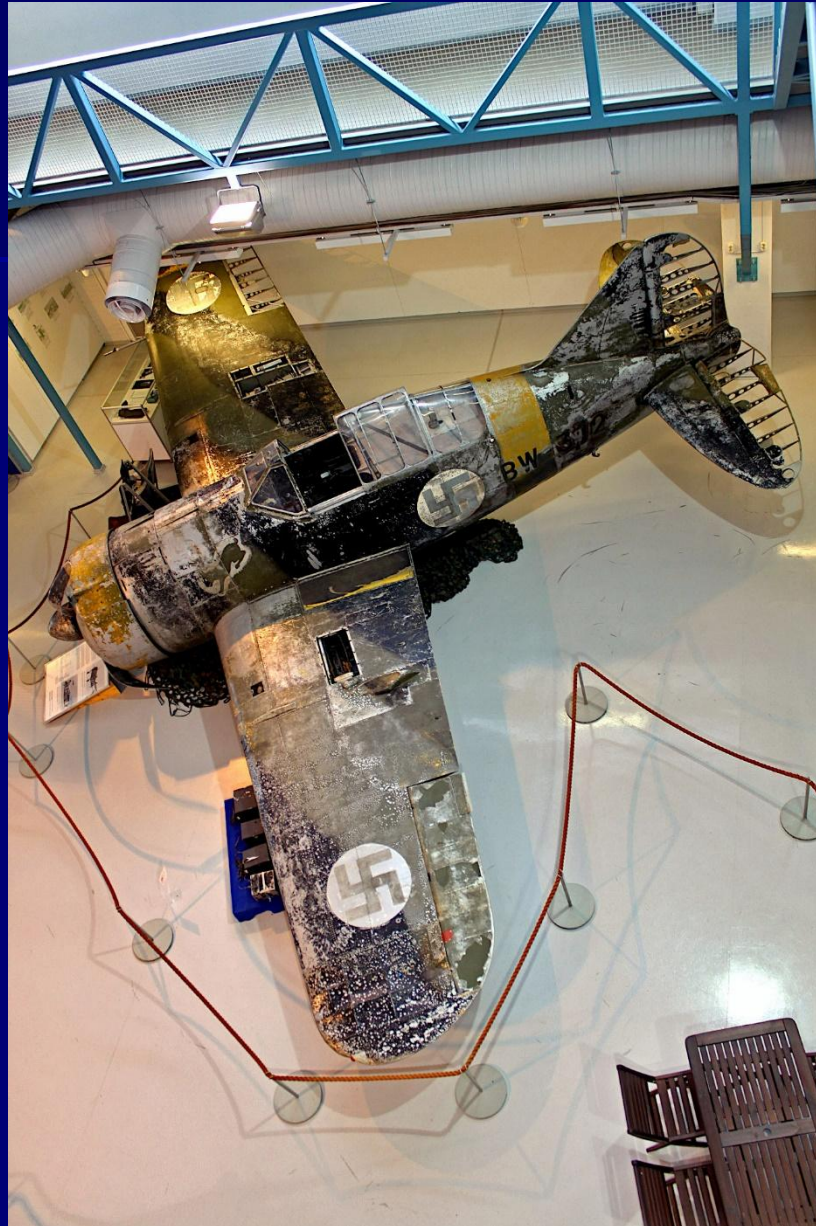
Ideaali representaatio edustaa museoesineen historian kannalta merkittävintä asua/tilaa.

HC-452

BW-372

Jos BW olisi restauroitu uuden näköiseksi, kävijät eivät uskoisi koneeseen liittyviä tarinoita. Näin museoesine "kuvittaa" historiaa.

Materiaalin säilytys

- tavoite (ICOM): säilytys ikuisesti
- ilmailumateriaali moninaista
 - kangasta, puuta, metallia, kumia jne.
- ideaalisäilytystilaa ei ole
- kosteus kriittisin
- mitään ei hävitetä eikä myydä??
- säilytystilatarve kasvaa koko ajan

Materiaalin säilytys

Miltä tulevaisuus näyttää?

Haasteet

- Kaikilla museoilla on tilanpuute
- Suomen Ilmailumuseon tulevaisuus
 - tontin vuokra-aika päättyy 2028
 - sotilaskoneet pois
- Pienten ”kokoelmien” tulevaisuus
- Vitriinikoneet

Tulevaisuuden museo

- museokeskittymät (WeeGee, Propelli)
 - useita eri alojen museoita
- kasvukeskusten läheisyyteen
- elämyksellisyys korostuu
- yhteiskunnan tuet vähenevät
 - kaupallisuus lisääntyy haluttiin tai ei
- osallistuva museo (koulut, eri ryhmät)
- virtuaalimuseo ei korvaa aitoa, mutta sen merkitys kasvaa jatkuvasti

Tekniikan Maailma

2 pv · 🌐

Museonjohtaja Kai Mecklin toivottaa Tekniikan Maailman tervetulleeksi Tikkakoskelle ja tekee heti selväksi, että vuodesta 2003 suunnitelmissa ollut Suomen Ilmavoimamuseon laajennus on välttämätön – eikä vain siksi, että tänne pitäisi joskus saada näytille myös Ilmavoimia vuodesta 1995 palvellut Hornet-hävittäjä.

TEKNIIKANMAAILMA.FI

Museonjohtajan suuri suunnitelma – Hornet voisi saada paraatipaikan Tikkakoskelta, jos jostain löytyisi 20 miljoonaa euroa

Murheista huolimatta:
Meillä menee hyvin,
Sotamuseon varastoidulla
materiaalilla huonommin.

KIITOS!

**KYSYMYKSIÄ
KESKUSTELUA**